

Feltárási jelentés
Miskolc–Aldi 2 áruház
Megelőző feltárás, 2009

Miskolc–Aldi 2 áruház elnevezésű régészeti lelőhelyen 2009. augusztus 13. és 2009. október 9. között végeztünk megelőző feltárást. A terület Miskolc déli határában, a 309. sz. déli elkerülő úttól délre (a harsányi elágazásnál) található.

A feltárás alkalmával megállapíthattuk, hogy a területet teljes egészében befedi egy változó vastagságú (30-100 cm-es) legújabb kori törmelék réteg, mely alatt szintén változó vastagságban (45-60 cm) korábbi művelt talajréteg húzódik. A felület É-i és K-i részén ez alatt szürke, iszapos rétegeket, míg a Ny-i és D-i területeken 30-40 cm vastag szürkésbarna kultúrréteget találtunk.

Az egykori települések a Ny-i és D-i terület magasabb térszínein összpontosultak, míg az É-ÉK-i részen keresztülhúzódó folyó- vagy patakmeder partján, az alacsonyabb tengerszint feletti magasságú területeken jóval kevesebb régészeti objektum került elő. Ezeket az alacsonyabban fekvő területeket a szürke színű iszaptól ítélve többször előntette a víz. Az itt talált objektumok minden esetben ebben szürke iszaprétegben rajzolódtak ki valamilyen mélységben, nem pedig az alatta elterülő sárga agyagban.

A feltárás során lehumusztolt terület nagysága 5.962 m² volt, melyen 319 régészeti jelenség került elő (S1-S319). A legkorábbi objektumok a neolitikus alföldi vonaldíszes kerámia kultúrájának, illetve a bükki kultúrának a településéről származnak: házak „in situ” és másodlagos omladécai, közepes méretű agyagkitermelő gödrök, kisebb, szabályos alakú tárológödrök. A kerámialeleteket a talaj meglehetősen tönkretette. Nagy számban kerültek elő az obszidiánból és hidrokvarcitból készült pattintott kőeszközök, magkövek és gyártási hulladékok, melyek intenzív helyi kőeszköz-készítő tevékenységről árulkodnak. A kevesebb csiszolt kőeszköz között a lapos és hengeres testű vésők uralkodnak. A fentiekén kívül megemlítendő a különböző formájú agyaggyöngyök, valamint egy sarlómotívumos arcos edény kitört arcdarabja. Szórványként került elő egy világoszöld színű kőből készült gömb alakú, átfúrt jogar, mely már a késő neolitikum irányába mutat.

A Kr.u. 4. századból (késő császárság) szintén egy település maradványai kerültek napvilágra. Öt félig a földbe ástott, négyszögletes ház nyomait találtuk meg, északi sarkuk közelében tapasztott platnijú, kövekből felépített kemencékkel (két esetben csak a kemence alapján következtetünk házra). A házak mellé több tároló- és szemetesgödört is ástak, melyekben gazdag leletanyag maradt meg. Az egyik ilyen gödörben elrejtett vasdepót

találtunk, mely füles vasedényt, baltát, sarlót és több más különböző (egyelőre nem meghatározható) vasszerszámot tartalmazott.

A Kr.u. 4. századi kereskedelmi kapcsolat nyoma egy római érme, mely Szekeres Árpád numizmatikus (Herman Ottó Múzeum) megállapítása szerint II. Constantius idejéből (324-361) származik (egy neolitikus objektum felső rétegéből került elő). A leletanyagból ítélve az itt élő népességet többféle hatás érte. Egyelőre nem dönthető el, hogy germánokkal érintkező szarmata közösség, vagy éppen szarmatákkal érintkező germán (vandál?) lakosság településéről van-e szó.

A feltárás során egy Árpád-kori, 13. századi település szélét is megtaláltuk egy állattartó karám 18x12 méteres alapárkáival, néhány szemetesgödörrel, külső tűzhelyekkel, valamint több kútnak, illetve vízgyűjtőnek meghatározható objektummal. Az S270 kútból előkerült egy ferdén a betöltésbe mélyedő, kihegyezett végű, vaskos tölgyfa cövek.

Az ásatás során a fentiekén kívül napvilágra került több, egyelőre pontosan nem keltezhető tárgy, lelet, illetve jelenség is. Ezek közül kiemelkedik a nagyszámú, rendszert nem mutató cölöplyuk, egy a vízzel, iszappal elöntött térszínen, a szürkésfehér iszapban, objektumhoz nem köthetően fellelt emberi koponya, valamint a hasonló körülmények között megtalált két összeálló, ép malomkő.

Csengeri Piroška